

társadalmi munkában dolgoztak, a tanárok felügyelete mellett. A Nagykanizsai Történelmi Emlékbizottság ebédet és autóbust nyújtott számukra.

Ekkor sikerült feltárni a vár területének több mint felét. Közben a Városi Tanács átadott a Bizottságnak egy bontásra ítélt öreg épületet, amelyből rengeteg kézi és gépi társadalmi munkával mintegy 50 000 téglát nyertünk a kiásott falak konzerválásához. (Csak a falak kibontása után derült ki, hogy ez kevés!). Ebben az esztendőben a falak konzerválásához nem adtak pénzt. A kihordott törmelékkel több mint 1 km-nyi földutat megszilárdítottunk a vár közelében.

A tél során kitisztítottuk az ugyancsak berobbantott 24 m mély várkutát, ahonnan az egyéb leleteken kívül két emberi csontvázat is kiemeltek a kutasók. Az alsó biztosan a robbantáskor került oda.

Az 1990-es év tavaszán kétnapos törmelékiszállítással kitakarítottuk a várudvart, majd júliusban újra megkezdődött a rendszeres ásás és újra megnyitottuk a régésztabort. A táborozók a munka mellett rendszeresen előadásokat is hallgattak Kanizsa török kori történetéről, az ásási munkákról, a helyi ferencrendiek tevékenységéről. A régésztaborosok ellátásához ebben az évben a megye is hozzájárult.

A hatnapi kedvezményes gépi munka és háromheti kézi munka lényegében feltárta a várat: a felrobbantott és a később megcsontított falakat, s nagyjából kibontakozott a helyiségek hajdani funkciója: a várudvar a kúttal, a kápolna, az ebédlő, a pince, a konyha, a bástyák, az öregtorony.

A föltárás még be sem fejeződött, már megkezdődött a falak konzerválása, azaz részleges visszaépítésük, hogy ellenálljanak az időjárás viszontagságainak. Ez a munka főleg a kőműves szakembereké, de a társadalmi munkások segítségére most is számíthatunk, hiszen a téglák tisztítása, hordása, a tereprendezés stb. szükséges és pénzmegetkarító munkák. Sajnos kevés a pénz ehhez a sürgős feladathoz, központi támogatást nem kaptunk, talán 3 év is eltelik mire elkészül a teljes konzerválás, amennyiben az eddigihez hasonló nagyságú pénzeszközök továbbra is rendelkezésre állnak. Addig fóliával kell takargatni a falakat.

Milyen tárgyi leletek kerültek felszínre az ásás során? A szemlélődő talán szegényesnek tartja a leletanyagot, hiszen a rengeteg cserélp, csont, kovácsolt szög, nyílhegy, valamint ágyúgolyók, puskagolyók, kályhacsempék, sarlók, kések, harangdarabok, üvegtöredékek, pénz stb. mind megszokott anyagok, mellettük különlegességeket várnának. Talán egyetlen ilyen lelet a teljesen ép bronz boroshordó csap. A viszonylagos szegényesség összefügg a felrobbantás előtti kikapálással.

Az ásás még nem fejeződött be egészen, a feltárt leletek restaurálása folyamatban van, hasonlóképpen várat magára a vár történetének teljes feldolgozása. Valószínű, hogy a török portyázások miatt később megerősítették a várat, sőt az ostromok nyomaival is találkozunk. Amikor a török 1600-ban elfoglalja Kanizsa várát, ekkor már rom. Kilencven év múlva visszafoglalás után kicserélődött Kanizsa lakossága, ők már mint romot ismerhették meg (Romlottvár).

Mi lesz a sorsa a Romlottvárnak a falak konzerválása után, azt még nem tudjuk. Romkert? Szabadtéri színpad? Borozó? Fürdő? Szálloda? Elképzelések akadnak! Mindenesetre Nagykanizsa legrégebbi föltárt magyar történelmi emléke, s mint ilyen XV. századi késő gót földesúri vár, ritkaságszámba megy hazánkban. Abban is bízunk, hogy a várban és a várért dolgozó sok száz tanuló hazafisága, a város- és történelemszerete növekedett. Ezt látszik igazolni az a tény, hogy építés közben is sokan keresik föl a város lakói közül.

Dr. Cseke Ferenc

HÍREK

Néprajzi tábor Szobon. A Börzsöny s az Ipoly-mente falvainak életéről, hagyományairól, szokásvilágáról az elmúlt másfél évtizedben számos fontos tanulmány jelent meg. Az Alsó-Ipoly menti, valamint az Ipoly és a Duna találkozásánál fekvő községek, a határszéli falvak vizsgálata azonban e kutatásokból általában kiszorult.

A felvidéki Érsekújvár járásban dolgozó néprajzi munkaközösség – lezárván a kurtaszoknyás falvak vizsgálatát – az Ipoly jobb partján kezdett gyűjteni. Ez adta az indítást Mándli Gyula, a szobi nagyközségi könyvtár igazgatója számára, hogy az ideáti

részen is megteremtse a kutatás feltételeit a szobi szabadidőközpont területén.

Egyeztetési gondok miatt a két part kutatói keveset találkoztak, de a későbbiekre nem adják fel a közös kutatás reményét. Az e nyári gyűjtés eredményeként viseleti darabok, teherhordó és kenderfeldolgozó eszközök kerültek a váci múzeum gyűjteményébe. Az egyhetes terepmunka főként tájékoztató jellegű volt, néhány résztvevőből anyagközlések közzétételét is tervezik a kutatók.

Zomborka Márta